

У УДК 631.15:631.527.3:633.53.02

ЯКІСТЬ ЗЕРНА КУКУРУДЗИ РІЗНИХ ГІБРИДІВ У ПРОЦЕСІ ТРИВАЛОГО ЗБЕРІГАННЯ

СІМЧЕНКО С.С., *магістр 2 року навчання*

Науковий керівник: **ЗАВАДСЬКА О. В.**, *кандидат с.-г. наук, доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Кукурудза – одна з найпоширеніших культур універсального використання. Із зерна цієї культури виробляють понад 150 технічних та харчових продуктів: крупу, борошно, спирт, глюкозу тощо. Зародки використовують для виробництва цінної рослинної олії. Серед рослин, що вирощуються, за валовими зборами вона займає перше місце у світі. Використовується як кулісна культура, а також в пожнивних і повторних посівах.

Можливість отримання високоякісних врожаїв цієї культури значно залежить від якості посівного матеріалу. Під час зберігання насіння відбуваються різноманітні процеси, які можуть значно погіршити початкову якість зерна. Важливе значення при цьому мають не тільки умови зберігання. А й сортові особливості. Виходячи з цього, тема магістерської роботи, присвячена вивченню впливу умов та тривалості зберігання на якість насіння кукурудзи різних гібридів, є актуальною.

Дослідження проводилися в господарстві ТОВ "ЛАН", що розташоване у зоні Степу Кіровоградській області, Новоукраїнського району, с. Новомиколаївка. Для досягнення мети досліджень та виконання поставлених завдань було оцінено початкову якість та закладено на зберігання насіння трьох гібридів (фактор А), а саме: Ragt Ліпекс, Монсанта 4014 та Монсанта 3511. Всі досліджувані гібриди занесені до Реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні. Зерно зберігали в сухому стані за двох способів (фактор Б): в мовах звичайного сховища та моделювали зберігання в зернових рукавах.

Сортові особливості впливали на початкову якість зерна кукурудзи. Найсухіше зерно перед закладанням на зберігання було у гібрида Монсанта 4014 – 13,5 %, найвологіше – у гібрида Ragt Ліпекс (14,5 %). Найкращу початкову якість, перед закладанням на тривале зберігання, мало насіння гібриду Ragt Ліпекс (контроль), натура якого становила 770 г/л, маса 1000 зерен – 302,1 г, а схожість – 84 %. У зерні цього гібриду за період вегетації накопичувалося 9,6 % білку, що суттєво більше, порівняно з іншими варіантами.

Для зерна кукурудзи характерними є процеси післязбирального дозрівання, які закінчуються протягом перших 30 діб зберігання. Інтенсивніше вони відбувалися в зерні, що зберігалось в умовах звичайного сховища.

Реалізація зерна досліджуваних гібридів відразу після збирання дозволить отримати рентабельність на рівні 21,8-29 %, через 4 місяці зберігання – 30,4-41,4%, а через 9 – 34,5-43,1% залежно від сортових особливостей та способів зберігання. Найбільш економічно вигідно для зберігання використовувати зерно гібриду Ragt Ліпекс (контроль), зберігати його у зернових поліетиленових рукавах і реалізувати через 9 місяців – умовно чистий прибуток становитиме 1800 грн/т, а рівень рентабельності – 42,9 %.